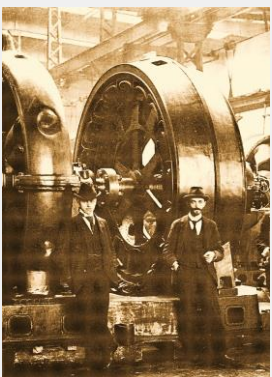
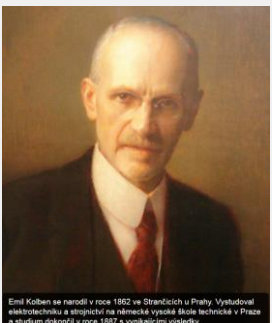

Emil Kolben: **Stezka energie** ve Strančicích

Návrh projektu do participativního
rozpočtu obce Strančice, 2026

Ing. Lenka Kaclová
30.5.2026, Strančice

Anotace: EMIL KOLBEN – STEZKA ENERGIE VE STRANČICÍCH

Víte, co mají společného **Strančice, New York** a rozsvícená svítidla po celé České republice? Jedno jediné jméno: **Emil Kolben**.

Představte si kluka, který v roce **1887 stál na strančickém nádraží** s pár drobnostmi v kapse a velkým snem v hlavě. Kluka, který odešel do Ameriky, stal se **pravou rukou Thomase Alvy Edisona**, **spolupracoval s Nikolou Teslou** a po návratu domů **vybudoval průmyslové impérium** ČKD, které dalo práci tisícům rodin a zformovalo naši zemi.

Emil Kolben byl náš Steve Jobs – vizionář, který přinesl budoucnost. A narodil se přímo tady, mezi námi.

Strančice dnes mnozí **vnímají jen jako satelit Prahy**, jako místo, kde se přestupuje z vlaku do auta. My to chceme změnit. Chceme vrátit našemu nejvýznamnějšímu rodákovi důstojné místo tam, kam patří – domů.

„**Stezka energie**“ není jen obyčejná naučná stezka. Je to interaktivní venkovní muzeum, které propojuje generace. Tento projekt **promění pět strategických míst Strančic** v moderní, designové zastavení z kovu a skla. Nenabízí nudné texty, ale **zážitek**. Dospělým otevře **fascinující audio-příběhy vyprávěné „hlasem“** samotného Kolbena, zatímco **děti vtáhne do hry** pomocí mechanických prvků – klikou si samy vygenerují proud a rozsvítí žárovku, projdou historické šifry a odhalí tajemství velké energie.

Tento projekt **nepotřebuje drahé přípojky** ani provozní náklady. Potřebuje jen naši hrdost. Pojdme společně dokázat, že Strančice nejsou jen zastávkou na znamení, ale místem, kde se rodí géniové.

Hlasujte prosím pro projekt, který rozsvítí a rozhýbe Strančice na mapě úspěšného Česka.

**Interaktivní
muzeum
24/7**

**Historický a
vzdělávací rozměr**

**Strančice
jako
rodiště
génia**

**Nebud'me jen „lepší“
pražský satelit**

**Audio
příběhy a
mechanické
prvky**

**Turistický zážitek a
propagace obce**

**Žádné
provozní
náklady**

**Udržitelnost
projektu**

Proč právě Emil Kolben?

I. Nejvýznamnější

strančický rodák.

Zván jako český „Tesla“.

Thomas A. Edison
September 13 1891.

Spoluzakladatel **ČKD**, jeho výrobky putovaly do států po celém světě Páteř elektrifikace ČR, turbíny, generátory, motory... Měl 12.000 zaměstnanců, „od špendlíku po lokomotivu“.

Spolupracovník Edisona a Tesly (hlavním inženýrem americké společnosti Edison Machine Company, později šéfkonstruktérem švýcarské spol. na vícefázové **generátory**).

Kolben stal jedním z **prvních průkopníků střídavého proudu** ve střední Evropě. I proto se mu přezdívalo "**český Tesla**". Za své průkopnictví dostal od císaře Františka Josefa I. **vyznamenání Řád železné koruny** a později proslul pod jménem „**kapitán česko-slovenského průmyslu**“

Už na začátku 20. století **jezdil elektromobilem**. Předběhl dobu o 120 let.

Když dnes **mluvíme o Elonu Muskovi a Tesle** jako o budoucnosti, vězte, že náš strančický rodák Emil Kolben jezdil **vlastním elektromobilem po Praze** v době, kdy většina lidí ještě jezdila na povozech tažených koňmi. Elektromobilita nevznikla v Americe. Její základy testoval **muž ze Strančic**.

„Emil Kolben je náš Steve Jobs. Zaslouží si, aby každý, kdo vystoupí z vlaku ve Strančicích, věděl, že se nachází v rodišti muže, který rozsvítil a rozhybal Česko.“

Proč právě Emil Kolben?

II. Obrovský, dosud méně využitý potenciál pro naši obec

A.

Zahraniční i domácí turisté podpoří místní služby

Strančice mají obrovskou výhodu **skvělé vlakové dostupnosti** z Prahy i Benešova. Kolbenova stezka dá cyklistům, rodinám s dětmi i technologickým nadšencům **jasný důvod**, proč na našem nádraží vystoupit a strávit zde odpoledne.

Tito lidé u nás **utratí peníze** v místní restauraci, v obchodech a příp. v cukrárně, což pomůže lokální ekonomice.

Strančice také jsou cyklistickým uzlem. Projekt dá lidem, kteří přijedou vlakem nebo na kole, jasný důvod se v obci zdržet, projít si ji a nescočit hned na další spoj.

Turisté, kteří stezku navštíví, **využijí místní služby** – nakoupí si v obchodech, dají si oběd v restauraci nebo nakoupí, což přinese peníze místním podnikatelům.

Může to být tedy dlouhodobě působící **impuls pro místní ekonomiku** a podnikatele

„Emil Kolben je náš Steve Jobs. Zaslouží si, aby každý, kdo vystoupí z vlaku ve Strančicích, věděl, že se nachází v rodišti muže, který rozsvítil a rozhybal Česko.“

Proč právě Emil Kolben?

**II. Obrovský, dosud
méně využitý potenciál
pro naši obec**

B.

Propojení starousedlíků a nových obyvatel (Budování komunity)

Strančice se v posledních letech rychle rozrůstaly a **noví obyvatelé často neznají historii místa**, kde žijí. Společný jmenovatel v podobě Emila Kolbena dává oběma skupinám **jedno téma**, na které mohou být **společně hrdí**.

Projekt pomáhá **smazat rozdíl mezi „starými“ a „novými“** Strančičáky a vytváří novou, **moderní identitu** obce.

Propojení generací a oživení veřejného prostoru

Stezka **spojuje důležitá místa** ve Strančicích (nádraží, školu, úřad, synagogu a park) do jednoho smysluplného celku. Vytváří **nová místa pro setkávání**.

Na „Lavičce vizionářů“ v parku si rádi **odpočinou senioři**, zatímco si vedle nich budou **hrát děti** s Kolbenovým rébusem.

Projekt tak **přirozeně kultivuje veřejný prostor** a dává našim procházkám po obci nový cíl.

„Emil Kolben je náš Steve Jobs. Zaslouží si, aby každý, kdo vystoupí z vlaku ve Strančicích, věděl, že se nachází v rodišti muže, který rozsvítil a rozhybal Česko.“

Proč právě Emil Kolben?

**II. Obrovský, dosud
méně využitý potenciál
pro naši obec**

C.

Živá učebnice pro místní školu (Moderní vzdělávání)

Stežka **nahrazuje klasické, nudné učebnice** dějepisu a fyziky. Spojuje technické obory (STEM) **s příběhem úspěchu.**

Děti ze strančické školy získají „**venkovní učebnu**“ přímo pod okny. Princip „**sáhni si a pochop**“ (mechanická klika, šifry) v nich **probudí zájem** o vědu a techniku mnohem lépe než sezení v lavici.

Zážitková pedagogika + Škola hrou přímo v ulicích obce.

Stežka nenabízí nudné učebnicové texty, ale **praktickou fyziku a historii v praxi**. Děti ze strančické školy a školky získají **venkovní učebnu**.

Když si samy mechanickou klikou **vygenerují elektřinu**, pochopí principy střídavého proudu mnohem lépe než v lavici.

Projekt v dětech probouzí **zájem o technické obory** a inovace.

„Emil Kolben je náš Steve Jobs. Zaslouží si, aby každý, kdo vystoupí z vlaku ve Strančicích, věděl, že se nachází v rodišti muže, který rozsvítil a rozhybal Česko.“

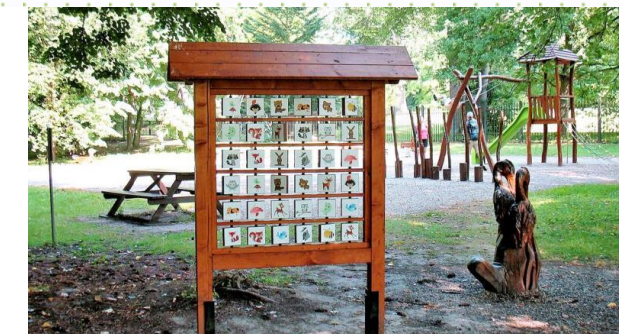
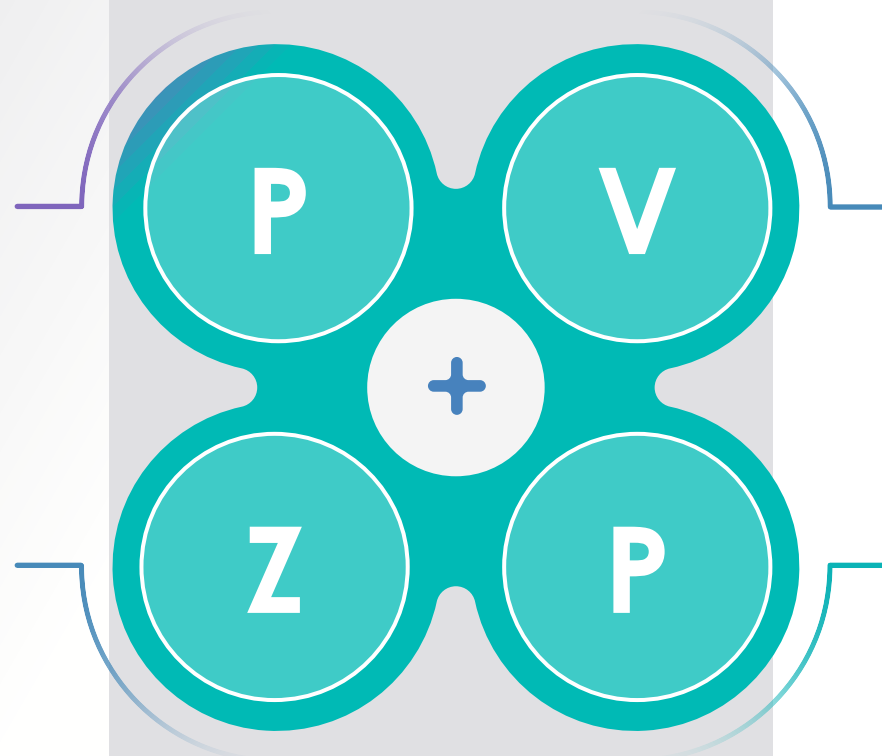
Obecný cíl projektu: Víc než „fajn satelit“ u Prahy

POSÍLENÍ LOKÁLNÍ HRDOSTI

Strančice daly světu vizionáře, který spolupracoval s Teslou.
Budme hrdí: nejsme jen předměstí Prahy,
ale hrdé rodiště
elektrotechnického génia!

ZVÝŠENÍ PRESTIŽE OBCE

Moderní stezka přitáhne
pozornost médií i škol. Strančice
získají prestižní značku
technologického srdce regionu,
kde se rodí skvělé nápady.

VENKOVNÍ MUZEUM

Vytvoření chybějícího
„venkovního muzea“ pro rodiny i
turisty s osvětou, interaktivitou a
moderním uchopením.

PODPORA MÍSTNÍHO RUCHU

Vlak přiveze turisty přímo ke stezce.
Rodiny s dětmi u nás stráví čas, navštíví
restaurace a podpoří místní živnostníky.

„Emil Kolben je náš Steve Jobs. Zaslouží si, aby každý, kdo vystoupí z vlaku ve Strančicích, věděl, že se nachází v rodišti muže, který rozsvítil a rozhybal Česko.“

Koncept stezky

„Kolbenova cesta ze Strančic do celého světa“

Pět designových stél z černé oceli a skla promění Strančice v živé venkovní muzeum, které věrně kopíruje Kolbenovu cestu od rodných kořenů až po světový úspěch.

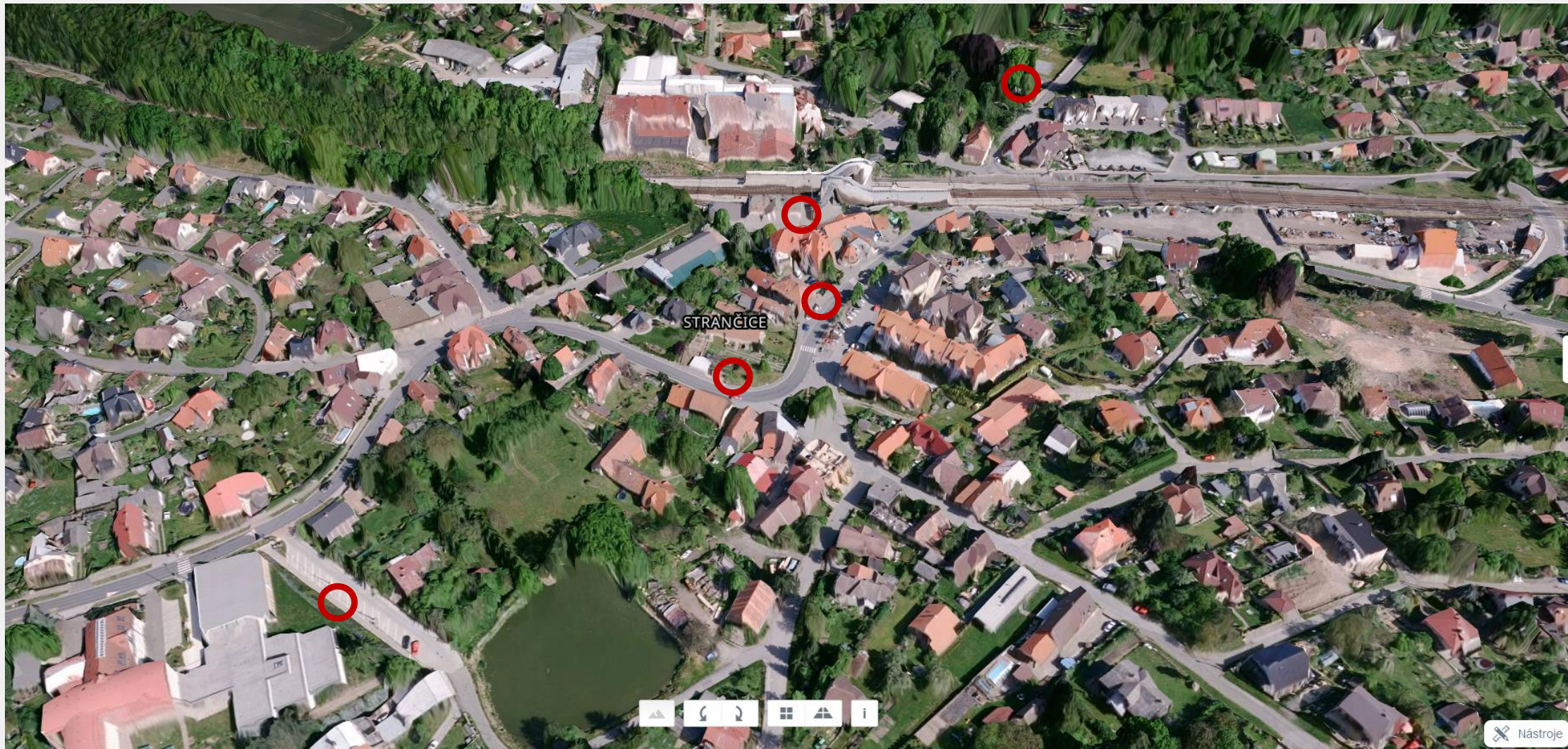
Zatímco dospělí zaujmou **audiopříběhy** ukryté pod **QR** kódy, pro děti je připraven dobrodružný **„Kolbenův rébus“** plný mechanických šifer a indicií.

Tento promyšlený koncept spojuje **historii s moderním herním zážitkem** a přirozeně provede **rodiny i turisty** nejkrásnějšími místy naší obce.

Koncept stezky „Kolbenova cesta ze Strančic do celého světa“

Ideální trasa pro Kolbenovu stezku by měla kopírovat jeho životní cestu – od vlaku (symbol průmyslu a spojení se světem) až k jeho kořenům v obci:

Zastavení 1: Odvaha odejít (u vlakového nádraží)

aneb

Cesta mladého Emila s pár zlatými v kapse do USA

V pouhých pětadvaceti letech našel **Emil Kolben** odvahu opustit bezpečí domova a s pár zlaťáky v kapse se vydal přes oceán do neznáma. Tento odvážný krok **ze strančického nádraží** ho zavedl přímo **do New Yorku**, do výzkumných laboratoří samotného **Thomase Alvy Edisona**. I kluk z malé středočeské obce mohl díky své pili a neústupnosti začít **psát světové dějiny techniky**.

Interaktivní prvek: Fotostěna – silueta Emila s kufrem k focení

Zastavení 1: Odvaha odejít (u vlakového nádraží)

aneb

Cesta mladého Emila s pár zlatými v kapse do USA

"Měl jsem osobní pocit, že tato okolnost patří k rozhodujícím momentům mého života. Mohl jsem nyní plánovat rozsáhlé cesty po Evropě, ale též v zemi neomezených možností, ve Spojených státech amerických, v Eldoradu technického vývoje. Jaké to bývaly zlaté časy, když neexistovala ani pasová či vízová povinnost nebo jiná omezení vstupu, respektive imigrační kvóty ani celní prohlídky či povolení k pobytu a práci. K vstupu do této zaslíbené země stačilo vlastnit 50 dolarů," **vzpomínal později Emil Kolben.**

Interaktivní prvek: Fotostěna – silueta Emila s kufrem k focení

Zastavení 1: Odvaha odejít (u vlakového nádraží)

aneb

Cesta mladého Emila s pár zlatými v kapse do USA

Detailní texty pro audio-průvodce (pod QR kódy)

Každá nahrávka má stopáž cca 45–60 sekund. Styl mluvy je charismatický, doprovázený jemnými zvukovými efekty v pozadí (šum vlaku, jiskření elektřiny, ruch továrny).

*** Hlas (Emil Kolben):** „Když tady stojíte na nádraží a slyšíte houkání vlaku, vidím sám sebe v srpnu roku 1887. Bylo mi pětadvacet, čerstvý inženýr z pražské techniky. Všichni ode mě čekali, že nastoupím do klidného úřednického místa v Praze, ale mě to táhlo tam, kde se rodila budoucnost. Vyhrál jsem prestižní Gerstnerovo cestovní stipendium – dvanáct set zlatých. Pro někoho majetek, pro mě jízdenka do Ameriky. Doma mě zrazovali, prý je to bláznovství, ale já věděl, že v Evropě tehdy elektřina teprve dělala první krůčky, zatímco v USA už Thomas Edison stavěl první elektrické sítě. Musel jsem to vidět na vlastní oči. Sbalil jsem jeden kufr, nastoupil do vlaku směr Hamburk a odtud lodí přes Atlantik do New Yorku. Bez tohoto těžkého rozhodnutí opustit bezpečí domova by nevzniklo ČKD ani moderní český průmysl. Pamatujte na to, až tu budete čekat na svůj spoj. Každá cesta, která může změnit svět, začíná na prvním nástupišti. Třeba právě tady ve Strančicích.“

*** Zvukové pozadí:** Parní píšťala vlaku, skřípění brzd starého vlaku, těžké oddechování parního stroje, které postupně přechází v rytmický a dynamický rozjezd vlaku.

Interaktivní prvek: QR kód pro přehrání vyprávění Kolbena

Prag
Thomas A. Edison

September 13 1911.

V roce 1911 navštívil Tomas Alva Edison Prahu, kam jej pozval jeho dávný spolupracovník Emil Kolben. Tady se setkali jako naprosto rovnocenní partneři.
Autor: archiv MF DNES, ČTK

Zastavení 2: Setkání s obry a světový triumf (u ZŠ Emila Kolbena)

Příběh: Souboj proudů „Edison vs. Tesla“

Řada odborníků té doby včetně **Thomase Alvy Edisona** nebo **Františka Křižíka** či firem jako Siemens nebo AEG přitom považovala střídavý proud za slepou vývojovou větev a zastávala se využití stejnosměrného proudu. Pozdější vývoj však **dal za pravdu Teslovi a Kolbenovi**. Ukázalo se totiž, že stejnosměrný proud nejde transformovat ani jím **účinně pohánět výkonné stroje**.

„Tady vidíte **moment, který změnil dějiny**. Mladý inženýr ze Strančic se nebál postavit samotnému Edisonovi. Zatímco slavný Američan tvrdší, že prosazoval stejnosměrný proud, Kolben pochopil, že pro pohon moderních elektromotorů je **střídavý proud** budoucností. A tuto budoucnost pak přivezl k nám do Čech.“

Interaktivní prvek: „Klíčková nabíječka“ – mechanické rozsvícení žárovky klikou

Zastavení 2: Setkání s obry a světový triumf (u ZŠ Emila Kolbena)

Příběh:

Souboj proudů „Edison vs. Tesla“

Zastavení u školy tvoří štíhlá, dva metry vysoká stéla z elegantní černé oceli a tvrzeného skla, na níž je vyobrazen **příběh souboje** mezi Edisonem a Teslou.

V ideální dětské výšce je do kovového těla panelu zapuštěna masivní nerezová klika, která je mechanicky propojena s odolným průmyslovým dynamem skrytým uvnitř konstrukce. Jakmile **dítě začne klikou otáčet**, vlastní silou začne vyrábět **elektrickou energii**, aniž by panel potřeboval jakékoli baterie nebo připojení do sítě.

Vygenerovaný proud okamžitě putuje do horní prosklené části panelu, kde se před očima malého objevitele jasně rozsvítí velká historická žárovka. Celý prvek je navržen v maximálním **bezpečnostním antivandal standardu** bez jakýchkoli obnažených drátů, takže odolá rozmarům počasí i každodennímu náporu desítek dětí. Tento **princip okamžité zpětné vazby** – tedy akce a reakce – promění historické zastavení v **hravou vědeckou laboratoř** pod širým nebem, která školáky okamžitě **vltáhne do děje**.

Interaktivní prvek: „Klíčková nabíječka“ – mechanické rozsvícení žárovky klikou

Zastavení 2: Setkání s obry a světový triumf (u ZŠ Emila Kolbena)

Příběh: Souboj proudů „Edison vs. Tesla“

Detailní texty pro audio-průvodce (pod QR kódy)

Každá nahrávka má stopáž cca 45–60 sekund. Styl mluvy je charismatický, doprovázený jemnými zvukovými efekty v pozadí (šum vlaku, jiskření elektřiny, ruch továrny).

*** Hlas (Emil Kolben):** „Amerika! New York! To byl úplně jiný svět. Brzy jsem pracoval po boku samotného Thomase Alvy Edisona v jeho laboratořích. Fascinující muž, ale tvrdohlavý. Vsadil všechno na stejnosměrný proud. Jenže já viděl budoucnost jinde. V laboratoři jsem potkal **Nikolu Teslu**. Geniálního, tichého podivína. Společně jsme pochopili, že budoucnost lidstva patří **proudu střídavému**. Vypukla takzvaná **Válka proudů**. Edison mě varoval, ale já šel za pravdou. Vyzkoušejte si kliku na tomto panelu. Zatočte s ní. Ta energie, kterou cítíte v rukou, to je síla, která změnila svět. A její základy se rodily z diskusí kluka ze Strančic s největšími mozky planety.“

*** Zvukové pozadí:** Praskání elektrických výbojů, mechanické bzučení.

Interaktivní prvek: QR kód pro přehrání vyprávění Kolbena

Zastavení 3: Budování impéria (u obecního úřadu)

Příběh:

Vznik Kolben a spol. a ČKD, tisíce zaměstnanců, lokomotivy

Z malé vysočanské dílny **Emil Kolben** vybudoval **strojírenský kolos ČKD**, který se stal průmyslovým **srdcem celé Evropy**. Jeho továrny zaměstnávaly přes dvanáct tisíc lidí a produkovaly světoznámé lokomotivy, turbíny i obří generátory. Tento slajd ukazuje, jak **strančický rodák** proměnil své vizionářské sny ve fungující impérium, které dalo práci tisícům rodin a zformovalo moderní tvář naší země.

Význam továren spočíval v tom, že proměnily naši zemi v průmyslovou velmoc, zajistily soběstačnost v klíčových technologiích a daly stabilní práci tisícům rodin. Odkaz této technologické dokonalosti a inženýrského umu dodnes definuje zlatou éru českého průmyslu.

Z jejich hal vyjížděly legendární elektrické lokomotivy, mohutné vodní turbíny, elektromotory i obří generátory, které doslova rozsvítily tehdejší svět.

Interaktivní prvek: Reliéfni hmatová mapa areálu továrny ve Vysočanech

Kolbenova továrna (na snímku před rokem 1909)

Nové budovy strojíren Českomoravská-Kolben-Daněk (ČKD), na snímku z 1. ledna 1932

Zdroj: ČTK

Zastavení 3: Budování impéria (u obecního úřadu)

Příběh:

Vznik Kolben a spol. a
ČKD, tisíce zaměstnanců,
lokomotivy

Třetí zastavení přináší unikátní hmatový zážitek. Nechceme jen ploché obrázky. Navrhujeme masivní bronzový 3D **reliéf tehdejšího továrního areálu** Vysočan. Návštěvníci i děti si mohou doslova osahat, jak obrovské impérium náš rodák vybudoval.

Tento prvek je navíc **plně bezbariérový a přístupný i pro nevidomé**, což dává projektu další rozměr.

Interaktivní prvek: Reliéfni hmatová mapa areálu továrny ve Vysočanech

Zastavení 3: Budování impéria (u obecního úřadu)

Příběh:

Vznik Kolben a spol. a ČKD, tisíce zaměstnanců, lokomotivy

Detailní texty pro audio-průvodce (pod QR kódy)

Každá nahrávka má stopáž cca 45–60 sekund. Styl mluvy je charismatický, doprovázený jemnými zvukovými efekty v pozadí (šum vlaku, jiskření elektřiny, ruch továrny).

*** Hlas (Emil Kolben):** „Do Čech jsem se vrátil s vizí. Ve Vysočanech jsem založil továrnu Kolben a spol. Začínali jsme skromně, ale za pár let naše haly vyráběly obří generátory, motory a slavné lokomotivy. Spojením s firmou Breitfeld-Daněk vzniklo impérium ČKD. Zaměstnával jsem přes dvanáct tisíc lidí. Když se řekne průmyslové srdce Evropy, byla to naše práce. Na tomto panelu vidíte mapu továren. Nebyla to jen čísla a stroje, byly to lidské osudy. Vybudovali jsme moderní zemi. Vždycky jsem ale věděl, odkud jsem vzešel. Úspěch má smysl jen tehdy, když pomáhá růst i místu, které nosíte v srdci.“

*** Zvukové pozadí:** Rytmičné údery bucharu, hluk tovární haly, píšťalka směny.

Interaktivní prvek: QR kód pro přehrání vyprávění Kolbena

Zastavení 4: Strančické kořeny (u synagogy / rodného domu)

Příběh: Židovská komunita a rodina Kolbenových ve Strančicích

Zde propojíme jeho dětství s tragickým koncem. Připomeneme židovskou komunitu, transport do Terezína a to, že i přes světový úspěch na své kořeny nikdy nezanevřel. Je to historické, pietní místo. Sem **silný příběh o lidskosti a těžkém osudu** tematicky dokonale pasuje.

Čtvrté zastavení u rodného domu a bývalé synagogy: otec Joachim Kolben zde provozoval skromný hokynářský krámk a spolu s manželkou Františkou v něm ve velké chudobě a skromnosti vychovali celkem deset dětí. Emil, jako nejstarší ze sourozenců, vyrůstal v úzkém sepětí s místní židovskou komunitou. I když později získal celosvětové uznání, jednal s prezidenty a pohádkově zbohatl, nikdy na své chudé strančické kořeny nezanevřel a do rodné obce se po celý život hrdě a nesmírně rád vracel.

Bratr Max Kolben: se vyučil a pracoval jako inženýr. Pomáhal Emilovi přímo ve vedení vysočanských závodů a staral se o mezinárodní obchodní styky. Bratr Sigmund Kolben působil jako obchodník a finančník, který pomáhal mladé, dynamicky rostoucí firmě spravovat kapitál v jejích začátcích. Zatímco na přelomu století se sourozenci rozutekli za prací, rodinu založili a Emilovi pomáhali s budováním impéria, druhá světová válka rodinu Kolbenových ze Strančic téměř kompletně vyhladila – během holocaustu zahynulo celkem 26 členů této rodiny

Interaktivní prvek: Průhledová deska (grafika na skle dotvářející historickou podobu ulice)

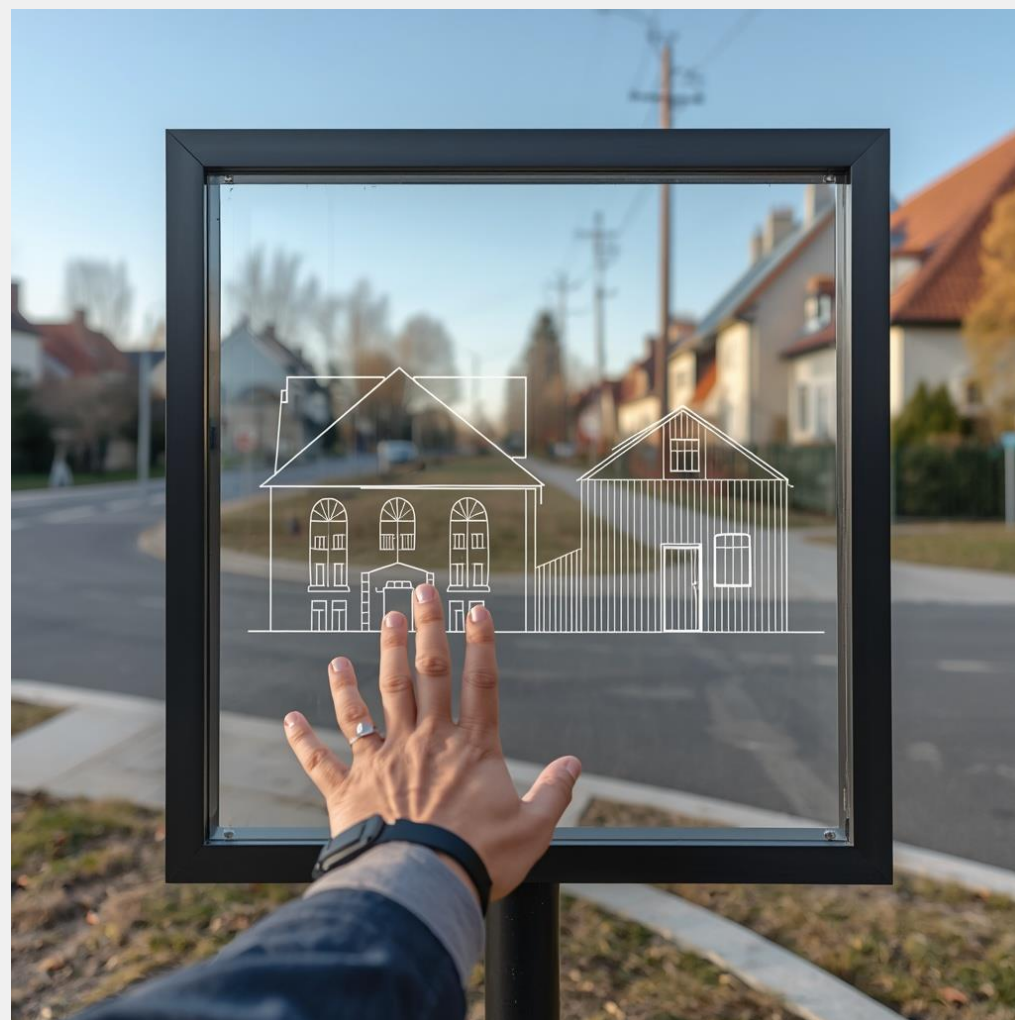
Zastavení 4: Strančické kořeny (u synagogy / rodného domu)

Příběh: Židovská komunita a rodina Kolbenových ve Strančicích

Navrhujeme průhledovou **desku z tvrzeného bezpečnostního skla**. Když se návštěvník podívá skrz sklo ze správného úhlu, jemná historická grafika natištěná na desce se mu **dokonale spojí se současnou realitou ulice**.

Lidé tak na vlastní oči uvidí minulost Strančic splynutou s přítomností.

Interaktivní prvek: Průhledová deska (grafika na skle dotvářející historickou podobu ulice)

Zastavení 4: Strančické kořeny (u synagogy / rodného domu)

Příběh: Židovská komunita a rodina Kolbenových ve Strančicích

Detailní texty pro audio-průvodce (pod QR kódy)

Každá nahrávka má stopáž cca 45–60 sekund. Styl mluvy je charismatický, doprovázený jemnými zvukovými efekty v pozadí (šum vlaku, jiskření elektřiny, ruch továrny).

*** Hlas (Emil Kolben):** „Tady, v těchto místech, začal můj skutečný příběh. Narodil jsem se tu v malém domku jako nejstarší syn chudého hokynáře Joachima Kolbena a mé maminky Františky. Bylo nás doma celkem deset dětí. Dokážete si představit ten shon a skromnost, ve které jsme vyrůstali? Když mi bylo patnáct, odešel jsem studovat do Prahy a musel jsem se začít žít úplně sám, bez koruny v kapse. Právě drsná strančická škola života, úcta k tvrdé práci mých rodičů a skromnost mě formovaly pro celý budoucí svět. I když jsem později se svou ženou Malvínou vychoval tři děti, obědval s prezidenty a řídil impérium s tisíci zaměstnanci, nikdy jsem nezapomněl, odkud jsem vzešel. Každý úspěch v mém životě má základy tady, v této zemi. Podívejte se skrz průhledové sklo před vámi. Náš rodný dům už sice nestojí, ale síla a vytrvalost rodiny, která v něm žila, je v genech Strančic zapsaná navždy.“

*** Zvukové pozadí:** Vzdálené štěbetání a smích mnoha dětí, tiché tóny houslí z židovské svatby, šumění větru a klidná, nostalgická melodie

Interaktivní prvek: QR kód pro přehrání vyprávění Kolbena

Zastavení 5: Odkaz vizionáře aneb Vítězství myšlenky (Park u golf.hřiště)

Příběh:

Každá žárovka ve Strančicích
nebo vlak na nádraží jedou
díky jeho vizím

Finální zastavení v Obecním parku je koncipováno výhradně pozitivně. Neakcentuje tragický konec rodáka, ale oslavuje jeho nadčasové myšlenky. Temnější historická fakta (válečné období) jsou citlivě umístěna k zastavení u synagogy, zatímco park zůstává **živým prostorem pro hru, inspiraci a budoucnost**.

Technologický odkaz Emila Kolbena dodnes **pohání moderní svět**, aniž bychom si to v každodenním shonu uvědomovali. Kdykoliv dnes zapnete pračku, myčku, jedete tramvají, metrem nebo stisknete vypínač na zdi, využíváte principy třífázového střídavého proudu a **asynchronních motorů**, které pomáhal celosvětově prosadit.

Jeho vize a patenty na efektivní přenos elektřiny na velké vzdálenosti doslova vystavěly energetickou síť, na které je dnes závislá celá naše civilizace včetně internetu a chytrých telefonů. Kolbenovy transformátory a generátory z ČKD dodnes **spolehlivě fungují** v mnoha našich elektrárnách a vodních dílech a dodávají energii milionům domácností.

Když se tedy v parku posadíte na **Lavičku vizionářů**, budete sedět na místě, kde se narodil muž, jehož neviditelná energie dodnes drží v chodu celou naši planetu.

Interaktivní prvek: „Lavička vizionářů“ s citátem a QR kódem

Zastavení 5: Odkaz vizionáře aneb Vítězství myšlenky (Park u golf.hřiště)

Příběh:

Každá žárovka ve Strančicích
nebo vlak na nádraží jedou
díky jeho vizím

Detailní texty pro audio-průvodce (pod QR kódy)

Každá nahrávka má stopáž cca 45–60 sekund. Styl mluvy je charismatický, doprovázený jemnými zvukovými efekty v pozadí (šum vlaku, jiskření elektřiny, ruch továrny).

*** Hlas (Emil Kolben):** „Tady, v klidu strančického parku, se naše společná cesta uzavírá. Ale nenechte se mýlit – toto není konec. Jako fyzik a inženýr vím o energii jednu zásadní věc: energie se v našem vesmíru nedá zničit. Nemůže prostě zmizet, může se pouze přeměnit. Moje továrny a stroje už možná patří minulosti, ale myšlenky a odkaz, které jsme vybudovali, ty neumírají nikdy. Žijí dál v každé rozsvícené žárovce ve vašich domovech, v každém vlaku, který projede kolem, a hlavně žijí dál ve vás a ve vašich dětech. Když se podívám na tento park plný života, vidím budoucnost. Sedněte si na moji lavičku vizionářů, vydechněte, tvořte, sněte o velkých věcech a buďte hrdí na to, odkud pocházíte. Proud lidské tvořivosti a energie totiž nikdy nepřestane téct. A budoucnost? Ta už je teď ve vašich rukou.“

*** Zvukové pozadí:** Inspirativní, postupně gradující ambientní hudba s jemným zvukem jiskření a elektrického chvění, která na konci přejde do jasného, čistého a pozitivního tónu.

Interaktivní prvek: „Lavička vizionářů“ s citátem a QR kódem

Dětská interaktivní hra „Kolbenův rébus“ v jednotlivých Zastaveních

Návrh pro dětskou hru „Kolbenův rébus“, který kombinuje historii, zábavu a moderní technologie. Je navržen tak, aby děti bavil, ale zároveň je nenásilně vzdělával.

Koncept: na každém z 5 zastavení najdou děti v dolní části infopanelu (v dětské výškové úrovni) malou **mechanickou šifru nebo indicii**. Správným vyřešením získají jedno písmeno do tajenky.

Hlavní heslo hry: „Energie ukrytá v detailech.“

Cílová tajenka: P R O U D

Přehled indicií na jednotlivých zastaveních:

Zastavení 5: Odkaz vizionáře (Park u golf. hřiště)

Úkol: Finální hádanka na Lavičce vizionářů. Na lavičce je vyrytý Kolbenův citát, ve kterém jedno slovo chybí. Toto slovo je nahrazeno symbolem blesku.

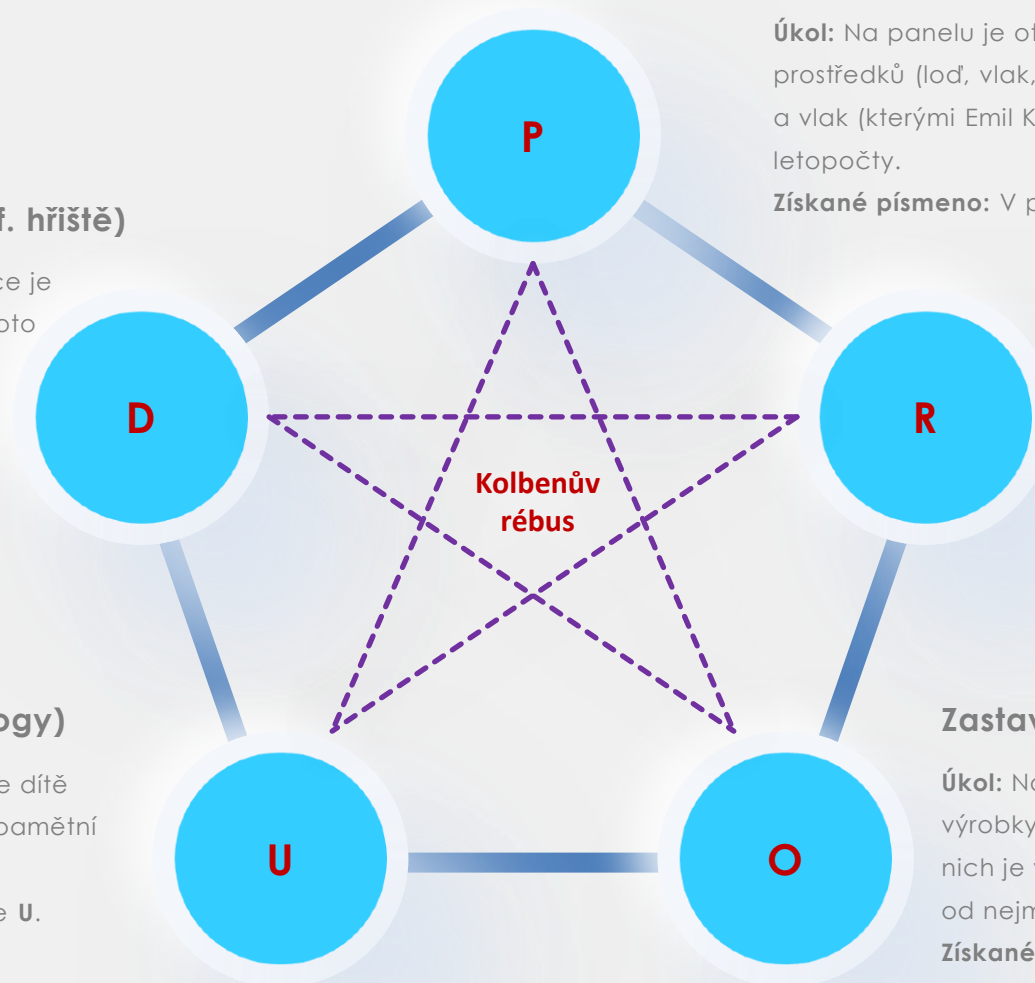
Děti musí spočítat, kolik blesků celkově na celé stezce (na všech panelech) napočítaly.

Získané písmeno: Číslo je dovede k poslednímu písmenu, kterým je **D**.

Zastavení 4: Strančické kořeny (u synagogy)

Úkol: Průhledová deska obsahuje skrytou šifru. Když se dítě podívá skrz sklo na konkrétní místo na ulici (např. na pamětní desku), linky na skle se spojí a vytvoří tvar písmene.

Získané písmeno: Spojením linek vznikne tvar písmene **U**.

Zastavení 1: Odvaha odejít (Nádraží)

Úkol: Na panelu je otočné kovové kolečko s vyřezanými siluetami dopravních prostředků (loď, vlak, kočár, letadlo). Děti musí otočit kolečko tak, aby se loď a vlak (kterými Emil Kolben cestoval do Ameriky) překryly se správnými letopočty.

Získané písmeno: V průhledu se po správném otočení objeví písmeno **P**.

Zastavení 2: Setkání s obry (u školy)

Úkol: Pod mechanickou klikou je vyobrazeno bludiště ze dvou drátů – jeden pro stejnosměrný proud (Edison) a druhý pro střídavý (Tesla). Děti musí prstem sledovat cestu střídavého proudu, která jediná vede do cíle (k žárovce).

Získané písmeno: Na konci správné dráhy v bludišti je vyryto písmeno **R**.

Zastavení 3: Budování impéria (i úřadu)

Úkol: Na reliéfní mapě továrny ČKD jsou skryté 3 slavné výrobky (lokomotiva, turbína, elektromotor). U každého z nich je vyraženo číslo. Děti tato čísla seřadí podle velikosti od nejmenšího po největší.

Získané písmeno: Správnému pořadí čísel odpovídá na panelu písmeno **O**.

Dětská interaktivní hra „Kolbenův rébus“ v jednotlivých Zastaveních

Vyhodnocení:

Jak funguje finální odměna?

Když děti složí slovo PROUD, mají dvě možnosti, jak hru dokončit:

1. Digitální verze (Animace v mobilu): Na posledním panelu v parku naskenují QR kód „Pro řešitele rébusu“. Webová stránka po nich bude chtít zadat heslo. Když napíší PROUD, na displeji telefonu se spustí krátká, veselá 3D animace, kde animovaný Emil Kolben zatleská, zhasne v mobilu světlo a pak ho pomocí blesku zase slavnostně rozsvítí.

2. Klasická verze (Odměna v knihovně): S vyplněným Kolbenovým pasem (nebo jen nahlášením slova) mohou děti zajít do místní knihovny Strančice, kde dostanou malou odměnu – například reflexní **samolepku** na batoh ve tvaru blesku s nápisem „**Mám v sobě Kolbenovu energii**“.

Sbírání písmen do tajenky a odměna na konci

Shrnutí technického řešení jednotlivých Zastavení

Projekt je navržen jako pasivní a mechanický. Nevyžaduje žádné přípojky elektřiny ani pravidelný servis elektroniky. Všechny interaktivní prvky fungují na principu lidské síly (klika) nebo optického klamu (průhledové sklo).

Technický popis konstrukce panelů - podklad pro technický odbor obce a realizační firmu, který garantuje odolnost, bezpečnost a bezúdržbovost.

Kotvení a instalace

Základy: Betonové monolitické patky z betonu třídy C20/25 o rozměrech 50x50x80 cm (nezámrazná hloubka).

Spojení: Konstrukce panelu je navařena na základovou desku, která je chemickými kotvami a ocelovými závitovými tyčemi M16 upevněna do betonové patky. Kotvení bude skryto pod úrovní finálního terénu (trávník/dlažba).

Mechanické interaktivní prvky (Bezúdržbové)

Generátor na kliku (Zastavení 2): Robustní průmyslové dynamo zapouzdřené v nerezovém boxu s krytím IP67 (vodoúšné). Kliku je vyrobena z masivní nerezové oceli, uložena v průmyslových valivých ložiscích. Systém generuje nízké bezpečné napětí (12V) pro rozsvícení LED diod na panelu. Není připojen do sítě a neobsahuje žádné baterie, které by stárly.

Hmatový reliéf (Zastavení 3): Odlietek ze slitiny hliníku a bronzu pevně přišroubovaný k ocelové konstrukci. Odolný vůči otěru i povětrnostním vlivům.

Nosná konstrukce (Stély)

Materiál: Konstrukční ocel tloušťky 8 mm s povrchovou úpravou žárovým zinkováním a finálním práškovým lakováním (komaxit) v odstínu kovářská černá (antracit). Tato kombinace zaručuje korozní odolnost na minimálně 30 let.

Tvar: Silueta panelu bude v horní části laserem vyřezána do stylizovaného tvaru ozubeného kola nebo blesku, což odkazuje na industriální historii.

Zabezpečení: Všechny spoje jsou provedeny pomocí bezpečnostních nerezových šroubů typu Torx s pinem (antivandal), které nelze povolit běžným nářadím.

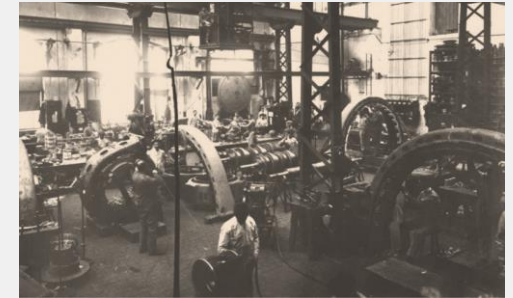
Informační a optické prvky

Grafické panely: Použití vysokotlakého laminátu (HPL) s přímým UV tiskem a ochranným anti-graffiti lakem. Umožňuje snadné smytí případných tagů a barev běžným ředidlem.

Průhledové desky (Zastavení 4): Dvouvrstvé kalené bezpečnostní sklo (ESG) o tloušťce 10 mm. Mezi skly je laminovaná poloprůhledná folie s historickou grafikou. Odolá nárazu kamene nebo úderu.

Rozpočet a udržitelnost projektu (Kategorie: Velký projekt)

No	Struktura rozpočtu	Time
1	Výroba 5 stél a jejich instalace	225 000 Kč
2	Interaktivní prvky a design	95 000 Kč
3	Digitální obsah a rezerva	65 000 Kč
T	Celkové náklady	385 000 Kč

Jak projekt následně správně odpromovat a uvést v život?

Projekt je navržen jako pasivní a mechanický. Nevyžaduje žádné přípojky elektřiny ani pravidelný servis elektroniky. Všechny interaktivní prvky fungují na principu lidské síly (klika) nebo optického klamu (průhledové sklo).

Technický popis konstrukce panelů - podklad pro technický odbor obce a realizační firmu, který garantuje odolnost, bezpečnost a bezúdržbovost.

Zveřejnění nové Stezky Emila Kolbena

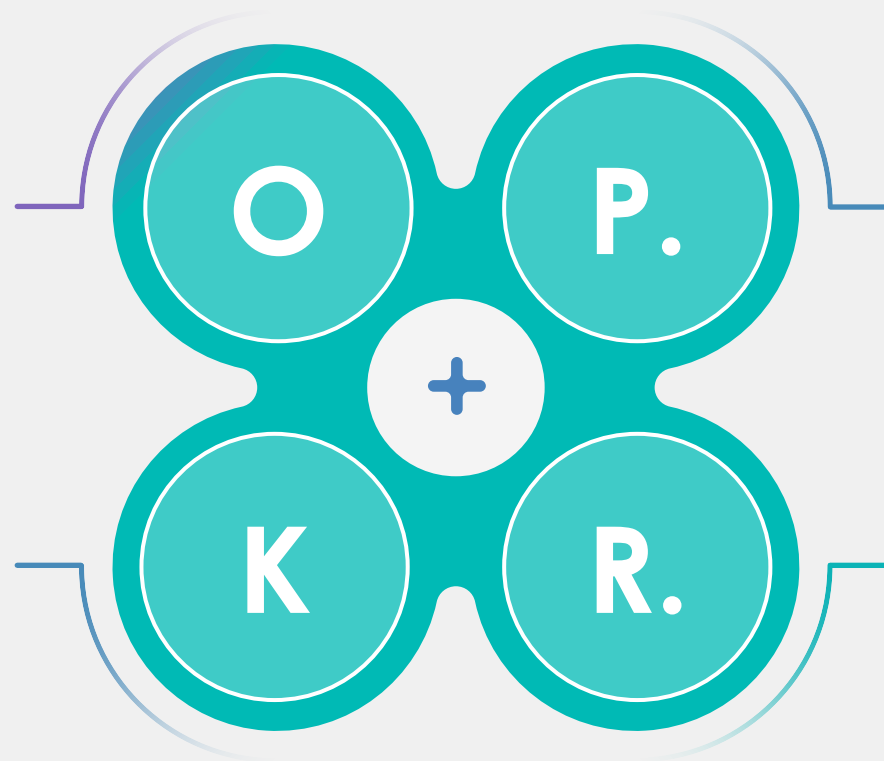
Zajištění publikace v turistických průvodcích, na FB stránkách okolních obcí, influencerů zabývajících se tipy na výlety s dětmi, v kulturních kalendářích a průvodcích, aj.

A samozřejmě pak PR komunikace k zahajovací akci Rozsviďte Strančice.

Geocaching

Propojíme „Kolbenův rébus“ s aplikací Actionbound, případně vytvoří se speciální Kolbenova **keška**.

Mladá generace tak dostane důvod trasu projít s telefonem v ruce.

Zahajovací akce „Rozsviďte Strančice“:

V rámci **odpromování** by neměla chybět zahajovací akce, slavnostní odhalení některé z desek, a doprovodný program.

Jako jeden z bodů navrhuji, aby při slavnostním otevření stezky děti pomocí mechanické kliky na Zastavení 2 **symbolicky hromadně rozsvítily** světelnou instalaci v obci.

Kolbenův pas

V místní knihovně nebo infocentru si lidé mohou vyzvednout **papírový pas**, do kterého na každém zastavení překreslí **reliéfní razítko** (technika frotáže – přejíždění tužkou přes plastický vzor na panelu).

Za plný pas dostanou v knihovně drobnou odměnu (např. reflexní prvek ve tvaru **blesku**).

PROČ HLASOVAT PRO KOLBENOVU STEZKU ANEB PŘÍBĚH ENERGIE ZE STRANČIC?

Zapomeňme na chvíli na rozpočet, na tuny oceli, na technické výkresy a kilometry trasy. Položme si tu nejdůležitější otázku:
Jaký příběh chceme o Strančicích vyprávět našim dětem?

Chceme jim říkat, že žijeme na místě, odkud se jen utíká ráno do práce a večer se sem vrací přespat? Nebo jim chceme ukázat, že žijí v obci, kde se rodí lidé, kteří dokážou změnit svět?

Každý hlas, který tomuto projektu dáte, není hlasem pro kus kovu v parku. Je to hlas pro sebevědomí Strančic.

KDO JSME

Je to vzkaz pro každého, kdo naší obcí jen projíždí:

'Podívejte se, tohle jsou Strančice. Tady to žije, tady jsme hrdí na to, kým jsme.'

INSPIRACE GENERACÍM

Je to dar pro naše děti, které uvidí, že k tomu, **aby člověk dokázal velké věci, nemusí začínat v New Yorku.** Stačí začít na strančickém dvorku.

PODĚKOVÁNÍ

Je to poděkování starému pánovi, kterému dějiny vzaly všechno, ale hrdost a lásku ke svému rodišti mu vzít nedokázaly.

Strančický rodák Emil Kolben: **Stezka energie**

EMIL KOLBEN:

Hlasujte pro Příběh energie

Emil Kolben před 140 lety odešel ze Strančic, aby rozsvítil a rozhýbal svět.

Dnes máme jedinečnou šanci udělat totéž pro něj. Pojdme ho vrátit domů.

Pojdme společně rozsvítit a rozhýbat Strančice.

Děkuji vám za pozornost.

